

Følger høringsliste

Høring om endring i forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk

Innledning

Sjøfartsdirektoratet sender med dette forslag til endringer i forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk på høring. Endringene er foreslått å tre i kraft **1. januar 2018**.

I denne forskriftsendringen foreslås det å innføre to nye dekksoffiserssertifikater. Det foreslås også en endring i strukturen i fiskeskippersertifikat gjennom at et nytt kommer inn, og et annet går ut. I tillegg foreslås det mindre endringer i §§ 3, 60, 67, 68 og 73. Det pågår samtidig en større revisjon av forskriften som er planlagt ferdigstilt for høring ved årsskiftet.

Høringsuttalelser sendes til Sjøfartsdirektoratet innen **21. november 2017** på post@sdir.no. Høringen vil også bli lagt ut på Sjøfartsdirektoratets hjemmesider www.sjofartsdir.no.

Spørsmål om høringen kan rettes til følgende kontaktpersoner:

Jack-Arild Andersen, Jack-Arild.Andersen@sjofartsdir.no, telefon: 52745238,
Yngve Folven Bergesen, Yngve.Folven.Bergesen@sjofartsdir.no, telefon: 52745355,
Inger Staveland, Inger.Staveland@sjofartsdir.no, telefon 52745241.

Bakgrunnen for forslaget

Sjøfartsdirektoratet har flere ganger tidligere varslet at det vil komme nye kompetansesertifikater for fartøy fra åtte meters lengde. Det eksisterer per i dag ikke sertifikatkrav for fører av lasteskip under 15 meter. Det er videre avdekket et behov for et kompetansesertifikat for fiskeskipper som gir førerrettigheter opp til 3000 bruttotonn. De øvrige endringene som foreslås her er mindre justeringer av gjeldende regler som direktoratet selv ser som nødvendige, eller som aktører i næringen har spilt inn.

Kompetansesertifikater dekksoffiser klasse 6 og 7

Begrunnelsen for de nye dekksoffiserssertifikatene er sammensatt av flere hensyn. Det ble i 2014 innført regler for lasteskip med lengde åtte meter eller mer i forskrift 19. desember 2014 nr. 1853 om bygging og tilsyn av mindre lasteskip. Sjøfartsdirektoratet mener at det er naturlig at det også stilles krav til sertifikat for fører av fartøy som faller inn under virkeområdet til forskrift om bygging mv. av mindre lasteskip. STCW-konvensjonen har ingen nedre grense for sertifikat- og kvalifikasjonskrav knyttet til fartøyets lengde. Endringen er også etterspurt fra flere aktører i næringen, som selv har avdekket et behov for at det etableres dekksoffiserssertifikater og klarere kvalifikasjonskrav for mannskap på fartøy med lengde mellom åtte og 15 meter. I tillegg kom Statens Havarikommisjon for Transport (SHT) avdeling sjø med en anbefaling om at det må

gjøres arbeid for å sikre at besetningen på arbeidsbåter under 15 meter har tilfredsstillende kompetanse relatert til de operasjoner som gjennomføres.¹

Det foreslås at kompetansesertifikat **dekksoffiser klasse 6** blir sertifikatkravet for fører på fartøy med største lengde 8 meter eller mer som faller inn under virkeområdet til forskrift om bygging mv. av mindre lasteskip i § 1. Fartøy med største lengde under 15 meter som ikke skal slepe, maksimalt fører 1000 kg last og som utfører løft hvor det kreggende moments arm ikke overstiger 0,100 meter faller utenfor virkeområdet til forskrift om bygging mv. av mindre lasteskip. Her vil sertifikatkravet til fører bli kompetansesertifikat **dekksoffiser klasse 7**.

Forslaget til innholdet i de to nye kompetansesertifikatene for dekksoffiserer er utarbeidet av en arbeidsgruppe med aktører fra næringen som hadde som mandat å utarbeide sertifikatkrav for fører av mindre lasteskip.

Kompetansesertifikatene dekksoffiser klasse 6 og 7 foreslås tatt inn i kvalifikasjonsforskriften i to nye paragrafer, § 24a og § 24b. Kompetansesertifikatene dekksoffiser klasse 6 og 7 bygger på regel II/3 med tilhørende tabell A-II/3 i STCW-konvensjonen. Det er laget nye tabeller for de to nye sertifikatene som får benevnelsene *tabell for kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 6* og *tabell for kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 7*. Begge de nye tabellene tas inn i kvalifikasjonsforskriftens eksisterende vedlegg III.

Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 6 vil gi rett til å tjenestegjøre som fører på skip med lengde (L) under 24 meter i fartsområde liten kystfart og lavere. Relevant fartstid for sertifikatet kan opptjenes på fartøy med lengde fra åtte meter. Læreplanene vil bli utarbeidet med utgangspunkt i arbeidsgruppens forslag, og det anslås at utdanningen vil være på i overkant av 200 timer. For å løse sertifikatet kreves minst 24 måneders fartstid eller minst åtte måneder i godkjent opplæringsprogram på skip med største lengde åtte meter eller mer. Øvrige krav for utstedelse av kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 6 vil være grunnleggende sikkerhetskurs, helseerklæring for sjøfolk og radiosertifikat ROC eller høyere.

Kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 7 vil gi rett til å tjenestegjøre som fører på skip med største lengde 15 meter i fartsområde liten kystfart og lavere. Relevant fartstid for sertifikatet kan opptjenes på fartøy med lengde fra åtte meter. For dette sertifikatet er det foreslått at utdanningen vil ha et timeantall på i overkant av 100 timer. For å løse sertifikat kreves minst 18 måneders fartstid eller minst seks måneder i godkjent opplæringsprogram på skip med største lengde åtte meter eller mer. Øvrige krav for utstedelse av kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 7 vil være grunnleggende sikkerhetskurs, helseerklæring for sjøfolk og radiosertifikat SRC eller høyere.

Det er et mål at endringene skal tre i kraft 1. januar 2018, og sertifikatkravene vil bli gjeldende fra 1. januar 2021. Datoen er tatt inn i forskriften § 3 første ledd bokstav b (ii).

Kompetansesertifikat fiskeskipper klasse AB

Det foreslås en ny struktur i fiskeskippersertifikatene, og et nytt sertifikat som egentlig er en gjeninntreden av et sertifikat som Sjøfartsdirektoratet tidligere utstedte. Næringen har spilt inn behovet for sertifikatet ettersom stadig flere fiskefartøy går over 500 bruttotonn i størrelse. Fiskeskippersertifikat klasse A med rettigheter opp til 3000 bruttotonn ble innført som et konverteringssertifikat da STCW-95-konvensjonen trådte i kraft som erstatning for tidligere fiskeskipper- og kystskippersertifikater. Utstedelsen av sertifikatene ble stoppet i 2010 fordi Sjøfartsdirektoratet fant at utstedelsen var i strid med regelverket, og sertifikatkravet ble ikke videreført i gjeldende kvalifikasjonsforskrift. Sertifikatet vil nå bli gjeninnført med utdanningskrav som svarer til dekksoffiser klasse 4 (D4) som bygger på STCW-konvensjonens regel II/1, og som det er vurdert at vil dekke kravene i STCW-F-konvensjonen, kapittel II regel 1 og 2. Sertifikatet vil gi rettigheter opp til 3000 bruttotonn uavhengig av fartsområde.

Sjøfartsdirektoratet ser at gjeldende sertifikat fiskeskipper klasse A 500 bruttotonn vil bli overflødig som en følge av endringen ettersom førstegangssøker nå kan søke klasse AB i stedet. Dette sertifikatet tas derfor ut av ordlyden i § 32.

¹ SHT rapport 2014/02T Maria, Kantring 03.07.2012

Kvalifikasjonsforskriften § 32 regulerer i dag krav til fiskeskipper klasse A og B i samme bestemmelse. Det foreslås en ny tredelt struktur ved at § 32 blir klasse A ubegrenset, klasse AB tas inn i ny paragraf i § 32a og klasse B tas inn i en ny paragraf i § 32b.

Tilleggskrav til sjøfolk på passasjerskip, på elver og innsjøer mv.

Kravet om kurs i krise- og passasjerhåndtering gjelder etter gjeldende § 60 for «[s]jøfolk på passasjerskip». Sammenlignet med regel V/2 i STCW-konvensjonen med tilhørende tabell synes ordlyden sjøfolk å favne videre enn konvensjonens regel. Det er ønskelig at dette endres til et krav for personell som etter alarminstruksen har som oppgave å bistå passasjerene i en nødsituasjon. Det foreslås et nytt fjerde ledd til bestemmelsen som krever at øvrig mannskap skal ha gjennomgått sikkerhetsfamiliarisering- og opplæring som sikrer forsvarlig håndtering av passasjerer i nødsituasjoner. Med dette siktes det til rederiintern sikkerhetsopplæring som allerede er et etablert krav til dem som skal ha sitt arbeid om bord. Slik sikkerhetsopplæring dokumenteres normalt gjennom rederiets sikkerhetsstyringssystem og fartøyets dokumenter.

Som en følge av endringen i § 60 vil det også måtte gjøres en endring i § 67 som gjelder krav til sjøfolk på fartøy som fører 12 passasjerer eller mindre. Fører skal ha kurs i krise- og passasjerhåndtering, og for øvrig mannskap gjelder nevnte krav i § 60 fjerde ledd.

Gjeldende § 68 gjelder for passasjerfartøy med buttotonnasje under 50 som kan føre inntil 100 passasjerer i tidsrommet 1. mai til 30. september på elver og innsjøer. Det måles ikke bruttotonnasje på denne type fartøy, og det er derfor ønskelig at grensen endres til lengde (L) 24 meter eller mindre. Det er videre ønskelig å utvide perioden til 31. oktober. For strukturelle grunner er også gjeldende fjerde ledd foreslått tatt ut, og gjeldende andre og tredje ledd er foreslått i motsatt rekkefølge fra i dagens bestemmelse. Sistnevnte endring medfører ikke materielle endringer.

Krav til kranfører på flyttbare innretninger i § 73 første ledd er foreslått tatt ut av kvalifikasjonsforskriften ettersom kravet fra 1. januar 2018 vil følge av ny forskrift om kran og løft på norske flyttbare innretninger.

Kvalifikasjonsforskriftens § 96 foreslås opphevet ettersom overgangsperiodene har passert sluttdatoene.

Administrative og økonomiske konsekvenser

De foreslåtte endringene om nye kompetansesertifikater for dekksoffiserer medfører sertifikatkrav for førere av lasteskip mellom 15 til åtte meter som tidligere ikke har hatt sertifikatkrav. For rederier og øvrige aktører som har den aktuelle fartøygruppen i drift, og som ikke har førere som har kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5 eller høyere, vil endringen medføre økte kostnader. For sjøfolk som etter gjeldende regelverk heller ikke har hatt krav til grunnleggende sikkerhetskurs eller helseerklæring for sjøfolk vil utgifter til dette komme i tillegg. Ettersom kursene for kompetansesertifikat klasse 6 og 7 ikke er etablert per i dag vil det være vanskelig å anslå nøyaktig kostnad.

Sjøfartsdirektoratet mener at endringen er nødvendig. De nye sertifikatkravene vil gi økt kompetanse og sikkerhet for mannskap på fartøy hvor det tidligere ikke har vært stilt krav om formell kompetanse. Det har forekommet en god del ulykker knyttet til drift på mindre fartøy.

Endringen er også nødvendig for at vi fullt ut skal oppfylle våre internasjonale krav i STCW-konvensjonen. De nye sertifikatkravene henger også naturlig sammen med at det ble etablert strengere krav til fartøy under 15 meter i forskrift om bygging mv. av mindre lasteskip. Det føres allerede tilsyn med de aktuelle fartøyene og det antas derfor at det ikke vil være nødvendig med høyere tilsynsaktivitet enn det som allerede er etablert.

For myndighetene vil forslaget føre til noe økning i antall sertifikatutstedelser.

Med hilsen

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn E. Pedersen
avdelingsdirektør
regelverk og internasjonalt arbeid

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

- Forslag til forskrift om endring i forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk.
- Liste over høringsinstanser.